

УДК : 373.5.016:004]:371.26

Овчарук Оксана Василівна

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, м. Київ, Україна

oks.ovch@hotmail.com

ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: ЗАГАЛЬНІ ПІДХОДИ

Анотація. Стаття присвячена проблемам оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності в системі загальної середньої освіти у зарубіжних країнах і в Україні у порівняльно-педагогічному контексті й ролі інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні інформаційно-комунікаційної компетентності. Розкрито основні підходи до оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності у системі загальної середньої освіти. Подано приклади оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності в межах навчального предмету «інформатика» за рівнями і складовими. Подано погляд міжнародної спільноти на питання стандартизації й оцінювання компетентностей учнів і вчителів. Виокремлено й узагальнено проблеми, які існують у системі підготовки вчителя щодо оцінювання їхньої компетентності у сфері ІКТ, які сьогодні вбачають освітяни під час підготовки вчителів і їх атестації.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології; інформаційно-комунікаційна компетентність; оцінювання навчальних досягнень; загальна середня освіта; підготовка вчителя.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Проблеми оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності (ІК-компетентність) в системі загальної середньої освіти у країнах Європи, зокрема, Європейського Союзу у порівняльно-педагогічному контексті є важливим напрямом дослідження для української системи освіти. Основна увага нині спрямовується на з'ясування форм, методів, процедур здійснення оцінювання рівнів інформаційно-комунікаційної компетентності учнів, учителів і керівників загальноосвітніх навчальних закладів. Оскільки країни Європи і ЄС відрізняються за економічними й освітніми показниками і досвідом, важливим для вітчизняної освіти є визначити шляхи, які обрали саме ті системи освіти, які нещодавно увійшли до європейського співтовариства і системи освіти яких були подібними до вітчизняної. Усе це вимагає зміни ставлення, зокрема, до питань оцінювання ІК-компетентності у контексті інтеграційних процесів до європейського освітнього простору.

Саме тому важливим вбачається вивчення й аналіз європейського досвіду оцінювання навчальних досягнень учнів, порівняння його з вітчизняною практикою і надання відповідних рекомендацій. Важливим також є ознайомлення вчителів, керівників загальноосвітніх навчальних закладів з тенденціями оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності в країнах Європи у порівняльному аспекті.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Володіння інформаційно-комунікаційною компетентністю й обізнаність у галузі ІКТ є важливою складовою успішного навчання як в ЗНЗ, так і навчання впродовж

життя, подальшого професійного розвитку, ефективного управління навчальним процесом і застосування можливостей ІКТ в навчальній діяльності в умовах сучасного інформаційного суспільства.

Оцінювання рівня сформованості ІК-компетентності учнів, учителів і керівників загальноосвітніх навчальних закладів є стратегічним завданням освітніх систем європейських країн. У даному контексті Україна, що окреслила шлях на європейську інтеграцію, буде освітню стратегію для навчання згідно європейських стандартів.

Важливим є виявлення, аналіз та узагальнення досвіду розвинених країн світу і стратегій міжнародних організацій з питань оцінювання ІК-компетентності. Необхідним у даному аспекті є ознайомлення з науковими і практичними розробками, що сприяють впровадженню в сучасній освітній простір інструментів, форм та процедур оцінювання ІК-компетентності, виокремленню стандартів інформаційно-комунікаційної компетентності, що відповідають світовим зразкам, створенню теоретико-методологічної і практичної бази стандартів оцінювання ІК-компетентності, що сприяє модернізації теорії і практики навчання в сучасній школі.

Проблем аналізу й упровадження компетентнісного підходу серед вітчизняних педагогів торкаються сучасні вчені й практики, серед яких С. Клепко, О. Локшина, О. Павленко, Л. Паращенко, О. Пометун, А. Хуторської та ін. [3]. Значні дослідження за останні п'ять років було здійснено в Україні завдяки співпраці Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України та міжнародних організацій у створенні серії обговорень і публікацій з освітньої політики, де були висвітлені основні засади компетентнісного підходу.

В останнє десятиліття ХХІ ст. інтерес до питань оцінювання ІК-компетентності в педагогічній науці і практиці значно зріс. Сучасні дослідження даних проблем у світі зосереджується на рівнях сформованості ІК-компетентності: учнів початкових шкіл (Вілмс та ін.) у межах загальноосвітніх навчальних закладів (А. Вілохін, А. Ісаєва, Г. Сігеева, В. Кальней, С. Шишов, Дж. Уілмс та ін.); в організації поточного відслідковування системи набутих знань, умінь і навичок учнів (В. Аванесов та ін.); у складанні навчальних програм (Д. Кемпбелл та ін.); управління якістю освіти на основі нових інформаційних технологій (Д. Матрос, Д. Полев, Н. Мельникова та ін.); удосконалення організації освітнього процесу та ін.

Важливим є виявлення, аналіз та узагальнення досвіду країн Європейського Союзу, вагомих міжнародних організацій та ініціатив (ЮНЕСКО, ECDL, MICROSOFT, INTEL та ін.). В економічно розвинених європейських країнах, наприклад, Швеції, Данії, Великій Британії, Австрії, Польщі, Німеччині, де розроблено й упроваджуються стандарти ІК-компетентності на всіх рівнях освіти, існують системи обов'язкового моніторингу і сертифікації ІК-компетентності учнів, учителів та керівників навчальних закладів.

Досвід країн Європи і міжнародних ініціатив є важливим джерелом для здійснення порівняльної характеристики оцінювання ІК-компетентності в системі освіти в Україні. Для європейського співтовариства властиво окремо оцінювати інформаційно-комунікаційну компетентність як сукупність складових, пов'язаних з «умінням вчитися» і з можливостями доцільного використання відповідних комп'ютерних, у тому числі й телекомунікаційних, засобів. Процедури оцінювання ІК-компетентності мають враховувати необхідність включення елементів знань, умінь та навичок учнів, учителів та керівників ЗНЗ, які пов'язані з пошуком і використанням відомостей і даних, їх аналізом й оцінюванням для навчальних потреб. Разом з тим, для проведення оцінювання обов'язковим є розмежування поняття інформаційно-комунікаційної компетентності й інформаційної грамотності, мережної грамотності,

Інтернет-грамотності, цифрової грамотності, медіаграмотності й комп'ютерної грамотності та ін.

Питання оцінювання компетентностей, зокрема інформаційно-комунікаційної компетентності науково обґрунтовується у роботах вітчизняних і зарубіжних авторів, зокрема В. Ю. Бикова, Н. В. Морзе, С. Г. Литвинової, Т. О. Лукіної, О. І. Ляшенка, Ю. М. Жука, М. І. Жалдака, Н. В. Сороко, О. М. Спіріна, І. А. Зимньої, О. В. Овчарук [2].

Основний акцент вітчизняних досліджень спрямований на виокремлення інструментів і процедур оцінювання ІК-компетентності, принципів і критеріїв оцінювання. Все це дозволяє впливати на зміст, форми, методи та засоби методичної підготовки учнів і різних категорій педагогічних працівників (учителів, керівників ЗНЗ), що надає можливості оптимізувати використання ресурсів навчального середовища для підвищення якості освіти й самореалізації педагогів і учнів.

Попри це, від педагогів, що здійснюють оцінювання, вимагають не тільки вміння орієнтуватись у предметі оцінювання, а також умінь грамотно застосовувати саму процедуру оцінювання, а саме: вміння знаходити, обирати та розробляти методи оцінювання, адмініструвати, обраховувати та інтерпретувати результати оцінювання, використовувати результати оцінювання в процесі прийняття рішень щодо учнів і навчального процесу, обговорювати результати оцінювання, застосовувати оцінювання для градації і ранжирування, розпізнавати неетичні практики оцінювання та ін.

Слід також зазначити, що нині набуває поширення і популярності така форма оцінювання, як тестування, особливо під час проведення оцінювання ІК-компетентності. У даному випадку важливим є вибір таких форм оцінювання, які змогли б найбільш відповідно відобразити реальний стан компетентності суб'єкта оцінювання. Серед форм тестування, наприклад, Міжнародна комісія з тестування (ІТС), виокремлює індивідуальне тестування (напр., з метою профорієнтації); такі техніки оцінювання, як тести з множинним вибором, оцінка успішності виконання завдань, структуровані і неструктуровані інтерв'ю, оцінка діяльності групи [3, с. 6].

Водночас, серед форм оцінювання (контролю), що застосовується у навчальних закладах, існує три таких основних його види:

- *поточне оцінювання* (перевірка засвоєння й оцінювання результатів уроку, постійне відстеження вчителем роботи всього класу і окремих учнів. Недоліком такої форми є зосередження уваги вчителя на окремих учнях, або на тих, хто відстає у навчанні;
- *періодичне оцінювання* (перевірка ступеня засвоєння матеріалу за певний період часу (чверть, півріччя), або за вивченим розділом і темою. Такий вид перевірки проводиться, зазвичай, разом з поточним контролем;
- *підсумкове оцінювання* (проводиться під час переходу учня на наступний ступінь навчання, або у наступний клас. Завдання даної форми оцінювання — зафіксувати мінімум підготовленості учня, що забезпечить йому подальше навчання. Якщо учні оволоділи основними елементами навчального матеріалу, їх знання і компетентності оцінюються позитивними оцінками.

Серед важливих розробок, якими керується міжнародна спільнота для дотримання вимог до оцінювання компетентностей учнів, слід виділити розроблені Американською федерацією вчителів і Національною радою з вимірювань в освіті (США) Стандарти компетентності вчителя в організації і проведенні оцінювання учнів.

Було виділено сім основних вимог:

- стандарти є вказівкою для освітян для розробки й упровадження програм підготовки вчителів;
- стандарти є орієнтиром для самооцінювання вчителя і визначення їхніх потреб у професійному розвитку щодо оцінювання учнів;

- стандарти є орієнтиром для оцінювання спеціалістів під час підготовки і підвищення кваліфікації вчителів щодо концептуальних основ оцінювання учнів у більш широкому сенсі, ніж це було раніше;
- стандарти мають бути інкорпоровані до системи післядипломної освіти вчителів і сертифікаційних програм учителів. Наразі вчителі, які мають недостатній рівень компетентності, повинні мати можливість їх набувати до того, як до них будуть застосовані атестаційні процедури[4].

Слід зазначити, що у серпні 2013 р. Міністерством освіти і науки України було затверджено нові критерії оцінювання навчальних досягнень учнів із базових предметів відповідно до нових державних стандартів, які були прийняті у 2011 р. Для розробки критеріїв оцінювання ІК-компетентності учнів вітчизняних ЗНЗ на сьогодні рекомендовано дотримуватись положень, що надані у даному документі [1]. При цьому важливо врахувати, що нові критерії стосовно учнів, наприклад, діють поступово й у 2013/2014 навчальному році стосуються лише учнів 5-х класів, а учні 6–11-х класів продовжують оцінюватись за попередніми критеріями.

Отже, розглядаючи вимоги до оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності учнів, слід врахувати загальні положення про оцінювання навчальних досягнень взагалі. Так, відповідно до Наказу оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12-бальною шкалою.

Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах, за предметами. Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Таблиця 1

Загальні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів ЗНЗ

Рівень	Вимоги до початкових досягнень учнів
I — початковий рівень	учень: <ul style="list-style-type: none"> – називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонований йому безпосередньо; – за допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II — середній рівень	учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком
III — достатній рівень	учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст і умови виконання змінені
IV — високий рівень	учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер

Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші).

Щодо орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів, наприклад, наказом МОН передбачено, що навчальний заклад може використовувати інші системи оцінювання навчальних досягнень учнів за погодженням з місцевим органом управління освітою. Наразі оцінки за семестри, рік, результати державної підсумкової атестації переводяться у бали відповідно до поданих вище критеріїв.

З метою підвищення мотивації учнів до навчання, формування ключових компетентностей, підвищення об'єктивності оцінювання впродовж всього періоду навчання, градації значущості балів за виконання різних видів робіт можна застосовувати рейтингову систему оцінювання [1].

Нині оцінювання рівня володіння учнями необхідним рівнем знань, умінь та навичок у галузі ІКТ відбувається під час вивчення ними предмету «інформатика». Особливістю даного навчального курсу є його спрямованість на підготовку учня до використання комп'ютера та засобів ІКТ у практичній діяльності, повсякденному житті, формування інформаційно-комунікаційної компетентності. Практичне застосування комп'ютера на уроці й удома вимагає розробки відповідних методів і форм перевірки знань і навичок учнів. Значну роль у цьому відіграє здатність учня самостійно оцінювати власні знання й уміння відповідно вимог до рівня підготовленості. Раціональне поєднання контролю знань і самоконтролю є однією з умов підвищення ефективності набуття необхідних ІК-компетентностей. Також важливим є те, як учень сам оцінює свої здібності і компетентності, розуміє, які помилки він допускає, що не засвоїв, що має опанувати. Саме для цього важливим є ознайомлення учнів з критеріями оцінювання і вимогами вчителя.

У питаннях оцінювання, наприклад, такого предмету, як інформатика, яку учні вивчають зараз з 2-го класу, слід зазначити такі вимоги згідно наказу МОН. Так, пропонується проводити оцінювання за рівнями, поданими у табл. 2.

Таблиця 2

Загальні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів ЗНЗ з інформатики

Рівень	Вимоги до навчальних досягнень
I — початковий рівень	рівень засвоєння й оволодіння предметними знаннями (репродуктивний, реконструктивний, частково пошуковий і пошуковий)
II — середній рівень	рівень сформованості способів навчально-пізнавальної діяльності (учень копією зразок способу діяльності, виконує спосіб діяльності за зразком, застосовує аналогії, підходить творчо до їх розв'язання)
III — достатній рівень	ступінь самостійності у виконанні навчальних завдань різного типу (працює під безпосереднім керівництвом учителя; потребує значної допомоги вчителя; потребує незначної опосередкованої допомоги; працює самостійно)
IV — високий рівень	ступінь самостійності у застосуванні ІКТ в конкретній життєвій або навчальній ситуації, враховуючи рівень володіння практичними вміннями і навичками під час виконання практичних робіт на комп'ютері

Таке оцінювання навчальних досягнень учнів має здійснюватись в трьох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, рівень сформованості практичних умінь і

навичок, ступінь самостійності у застосуванні ІКТ в конкретній життєвій або навчальній ситуації.

Таблиця 3

Загальні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів ЗНЗ з інформатики за рівнями

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця): засвоїв знання у формі окремих фактів; з допомогою вчителя або з використанням підручника розпізнає і називає окремі інформаційні об'єкти; знає та дотримується правил безпечної поведінки під час роботи в комп'ютерному класі
	2	Учень (учениця): розпізнає та виділяє інформаційні об'єкти, пояснює свій вибір та може фрагментарно відтворити знання про них; з допомогою вчителя фрагментарно виконує окремі навчальні завдання та практичні роботи на комп'ютері, допускає помилки
	3	Учень (учениця): з допомогою вчителя відтворює незначну частину навчального матеріалу (менше половини); відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; навчальні завдання виконує фрагментарно за значної допомоги вчителя; потребує постійної активізації і допомоги; способи навчально-пізнавальної діяльності (практичні і розумові уміння і навички) застосовує на рівні копіювання зразка способу діяльності
Середній	4	Учень (учениця): з допомогою вчителя відтворює значну частину навчального матеріалу (більше половини); у відповідях може допускати помилки; за значної допомоги вчителя виконує навчальні завдання, допускає помилки; має елементарні, нестійкі навички роботи на комп'ютері; за інструкцією і з допомогою вчителя фрагментарно виконує практичні роботи, потребує детального кількарядового їх пояснення, допускає помилки
	5	Учень (учениця): самостійно, але не повно, відтворює значну частину навчального матеріалу; ілюструє розуміння базових понять інформатики прикладами з підручника або пояснення вчителя, відповідає на окремі запитання; з допомогою вчителя виконує навчальні завдання з частковим поясненням, допускає помилки; за детальною інструкцією і з допомогою вчителя виконує практичні роботи, не вміє пояснити свої дії, допускає помилки
	6	Учень (учениця): самостійно відтворює значну частину навчального матеріалу, відповідь буде у засвоєній послідовності, ілюструє її власними прикладами; з частковою допомогою вчителя виконує навчальні завдання з достатнім поясненням, допускає помилки; має стійкі навички виконання елементарних дій з опрацювання даних на комп'ютері; способи навчально-пізнавальної діяльності застосовує за зразком у подібній ситуації; потребує стимулювання й значної допомоги вчителя, коли працює самостійно

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Достатній	7	Учень (учениця): самостійно відтворює основний навчальний матеріал з окремими неточностями, застосовуючи необхідну термінологію, вміє наводити власні приклади на підтвердження певних тверджень; пояснює та обґрунтовує способи виконання навчальних завдань, аналізує отриманий результат, робить неповні висновки з допомогою вчителя, використовує різні джерела відомостей для виконання навчального завдання; практичні роботи на комп'ютері виконує самостійно за інструкцією; самостійно виправляє вказані вчителем помилки
	8	Учень (учениця): відтворює засвоєний навчальний матеріал в іншій послідовності, не порушуючи логічних зв'язків, інтерпретує та деталізує питання, ідентифікує терміни та поняття; з незначною допомогою вчителя визначає спосіб розв'язування навчального завдання, частково аргументує свої міркування; самостійно знаходить необхідні відомості, систематизує та узагальнює їх; самостійно виконує навчальне завдання, знаходить та виправляє допущені помилки. має стійкі практичні навички виконання основних дій з опрацювання даних на комп'ютері; самостійно виконує практичні роботи, що відповідають вимогам навчальної програми, аналізує одержані результати, швидко й оперативно виправляє помилки
	9	Учень (учениця): вільно відтворює навчальний матеріал та відповідає на поставлені запитання, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією; самостійно формулює мету виконання навчального завдання, добирає форми представлення результату та необхідні відомості; аргументовано обирає раціональний спосіб виконання навчального завдання, самостійно виконує навчальні завдання з несуттєвими помилками, знаходить та виправляє допущені помилки
Високий	10	Учень (учениця): системно відтворює навчальний матеріал у межах програми; дає повні, змістовні відповіді на поставлені запитання; робить логічні висновки, обґрунтовує свою думку, висуває припущення; виконує різні типи навчальних і життєвих завдань (як типових, так і нестандартних, творчих) під опосередкованим керівництвом учителя, розробляє алгоритм виконання запропонованого навчального завдання, пропонує нові шляхи розв'язування навчальних завдань; знаходить додаткові джерела відомостей, використовує запропоновані схеми класифікації для структурування відомостей та даних, порівнює і зіставляє відомості з кількох джерел, уміє стисло і логічно подавати узагальнену інформацію; самостійно приймає рішення, прогнозує наслідки власної поведінки за незначної допомоги дорослих
	11	Учень (учениця): логічно та усвідомлено відтворює навчальний матеріал у межах навчальної програми з інформатики; обґрунтовано відповідає на запитання; аргументовано використовує знання у нестандартних ситуаціях; раціонально використовує комп'ютер і комп'ютерні засоби для розв'язування завдань, пов'язаних з опрацюванням даних, їх пошуком, зберіганням, поданням і передаванням; розуміє мету власної навчальної діяльності та самостійно визначає завдання для її досягнення, вміє виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
	12	Учень (учениця): має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми з інформатики, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно планує особисту навчальну діяльність та оцінює її результати, уміє приймати рішення, швидко вибрати потрібний спосіб діяльності із кількох відомих, застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Аналіз сучасних підходів до здійснення оцінювання, огляд зарубіжного і вітчизняного досвіду надали можливість стверджувати про те, що питання оцінювання інформаційно-комунікаційної компетентності в Україні є надзвичайно важливим, особливо в умовах сучасних реформ.

На сьогодні на рівні загальної середньої освіти в Україні існують стандарти оцінювання вищезгаданої компетентності лише в межах предмету «Інформатика». Тоді, як у світі існує тенденція наскрізного використання інструментів оцінювання ІК-компетентності для учнів.

Водночас важливим напрямом є підготовка вчителя і його підвищення кваліфікації в системі післядипломної педагогічної освіти для набуття ним необхідного рівня ІК-компетентності. Лише після надання можливості вчителю здобути необхідний йому рівень знань, умінь та навичок роботи з ІКТ та їх застосування у процесі фахової діяльності можливим є застосування атестаційних і сертифікаційних процедур.

Висвітлені у статті окремі підходи до оцінювання не вичерпують всіх напрямів з тематики оцінювання ІК-компетентності в системі загальної середньої освіти і відкриває необхідність подальших розвідок щодо міжнародних підходів і стандартів оцінювання ІК-компетентності, процесів, що сприяють інтеграції різноманіття форм оцінювання ІК-компетентності до навчального процесу у загальноосвітніх навчальних закладах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія. — К.: Атіка, 2008. — 684 с.
2. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1222 від 21.08.2013 "Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти [Електронний ресурс]. — www.mon.gov.ua/img/zstored/files/NMON-1222.docx — заголовок з екрана.
3. Основи стандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України: метод. рекомендації/ [В.Ю. Биков, О.В. Білоус, Ю. М. Богачков та ін.]; за заг. Ред. В.Ю. Бикова, О.М. Спіріна, О.В. Овчарук. — К.: Атіка, 2010. — 88 с.
4. ITC Guidelines on Quality Control in Scoring, Test Analysis, and Reporting of Test Scores. International Journal of Testing. ITC (2001), 1: 95-114 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.intestcom.org/upload/sitefiles/qcguidelines.pdf>.
5. Romani, J. Strategies to Promote the Development of E-competencies in the Next Generation of Professionals: European and International Trends : Monograph No. 13 November 2009. — Communication and Information Technology Department.— Latin-American Faculty of Social Sciences, Campus Mexico (FLACSO-Mexico). — 57 p.
6. UNESCO ICT Competency Framework for Teachers. Version 2.0. — United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. — Paris, 2011. — 95 p.

Матеріал надійшов до редакції 05.12.2014 р.

ПРОБЛЕМЫ ОЦЕНИВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В СИСТЕМЕ ОБЩЕГО СРЕДНЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: ОБЩИЕ ПОДХОДЫ

Овчарук Оксана Васильевна

кандидат педагогических наук, старший научный сотрудник
заведующая Информационно-аналитическим отделом педагогических инноваций
Институт информационных технологий и средств обучения НАПН Украины, г. Киев, Украина
oks.ovch@hotmail.com

Аннотация. Статья посвящена проблемам оценивания информационно-коммуникационной компетентности в системе общего среднего образования в зарубежных странах и в Украине в сравнительно-педагогическом контексте и роли информационно-коммуникационных технологий в формировании ИК-компетентности. Представлено взгляд международного сообщества на вопросы стандартизации и оценивания компетентности учеников и учителей. Выделено проблемы, которые существуют в системе подготовки учителя в вопросе оценивания их компетентности в сфере ИКТ.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии; информационно-коммуникационные компетентности; оценивание учебных достижений; общее среднее образование; подготовка учителя.

THE PROBLEMS OF EVALUATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION COMPETENCE IN THE SYSTEM OF GENERAL SECONDARY EDUCATION

Oksana V. Ovcharuk

PhD (pedagogical sciences), Senior researcher,
Head of the Information and Analytical Department of Pedagogical Innovations
Institute of Information Technologies and Learning Tools, Kyiv, Ukraine
oks.ovch@hotmail.com

Abstract. The article is devoted to the evaluation of information and communication competence in the system of General secondary education in foreign countries and in Ukraine in comparative pedagogical context and to the role of information and communication technologies in the formation of IT-competence. The view of the international community on the issues of standardization and assessment of competence of students and teachers is presented. The problems that exist in the sphere of teacher straining in terms of the evaluation of their competence in the field of ICT are highlighted.

Keywords: information and communication technologies; information and communication competence; general secondary education; teacher training.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Bykov V.Y. Models of the open education organizational models: Monigraph. — K.: Atika, 2008. — 684 p. (in Ukrainian).
2. The Order of The Ministry of Education and Sciences of Ukraine # 1222 from 21.08.2013 "On the Approval of the indicative evaluation requirements of educational achievements of students from the basic disciplines in the system of General secondary education. [Text] [online]. — Available from: mon.gov.ua/img/zstored/files/NMON-1222.docx (in Ukrainian).

3. The Basis of Standartization of Information and Communication Competencies in the Education System of Ukraine: method. recommendatios/ [Bykov V.Y., BilousO.V, Bogachkov Y.M, oth.]; Bykov V.Y., oth.— K.: Atika, 2010. — 88 p.(in Ukrainian).
4. ITC Guidelines on Quality Control in Scoring, Test Analysis, and Reporting of Test Scores. International Journal of Testing. ITC (2001)., 1: 95-114[online]. —Available from:<http://www.intestcom.org/upload/sitefiles/qcguidelines.pdf> (in English).
5. Romani, J. Strategies to Promote the Development of E-competencies in the Next Generation of Professionals: European and International Trends.- Monograph No. 13 November 2009. — Communication and Information Technology Department. — Latin-American Faculty of Social Sciences, Campus Mexico (FLACSO-Mexico). — 57 p. (in English).
6. UNESCO ICT Competency Framework for Teachers. Version 2.0. — United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.— Paris, 2011. — 95 p. (in English).